

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpilžu
komitejas orgāns

PADOMJU KULDĪGA

IZNĀK TRISREIZES NEDELĀ
Redakcija Kuldīgā, Ventas ielā Nr. 19
Tālrunis Nr. 105
Redakcija atvērta no plkst. 9—18
Numurs maksā 15 kap.

Nr. 100 (1989)

Svētdien, 1957. g. 25. augustā

13. gads

Lai nākamgad iegūtu bagātas ražas

Svarīgs darba cēliens, kas jāveic tuvākajās dienās, ir ziemāju sēja. Pagājušā gada pieredze pierādīusi, ka tur, kur agrotehniski pareizā laikā veikta ziemāju sēja, šogad iegūst bagātu ražu. Tā ir kolchozos „Sarkanā zvaigzne”, „Traktorists”, „Latvijas strēlnieks”, „Boļševiks” un citos.

Kā tad rajona kolchozi sagatavojušies ziemāju sējai? Jāsaka, ka vēl jāveic daudz priekšdarbu, lai sekmiņi apsētu ziemājus. Augsne sējai rajonā sagatavota par 66 procentiem. Kolchozā „Komunisma ceļš” augsne ziemājiem sagatavota tikai par 45 procentiem, „Boļševikā”—53 procentu apmērā un „Brīvībā”—50 procenti. Šāds stāvoklis rada nopietnas bažas vai šajos kolchozos ziemāju sēju veiksmi laikā.

Nepareizs noskaņojums ir kolchozā „Brīvībā”, kur nedomā izpildīt pašu pieņemto ziemāju sējas plānu. Vēl arvien kavējas ziemāju sēklas sagatavošana. Kuldīgas MTS zonas kolchozos sēkla ziemāju sējai atbērta par 19 procentiem, bet kolchozā „Leņina ceļš” vēl kulšanas darbi nav uzsākti. Līdz ar to nav atbērtas ne centners sēklas, kaut gan kolchozā ir divas MTS kuļmašīnas un vajadzīgie dzinēji.

Labi ziemāju sējai sagatavojies kolchozs „Traktorists”, kur visa ziemāju sējai vajadzīgā augsne ir sagatavota un izsēti minerālmēsli. Atbērta arī pietiekamā daudzumā sēkla. Sēklas sagatavošanu atbilstoši izsējas kondīcijai labi te organizē noliktavas pārzinis b. Saule. Izkultos graudus šeit tūlīt rūpīgi tīra.

Lai laikā veiktu ziemāju sēju, lauksaimniecības specialistiem kopā ar traktoru brigāžu brigadieriem rūpīgi jāpārbauda ziemājiem izraudzītās platības. Ja gadījumā tās nav iespējams laikā sagatavot, tad jāizrauga citas platības un nekavējoties jāsaņem.

Nedrīkst pieļaut iepriekšējā gada kļūdas, kad uz apsētām ziemāju platībām netika ieviestas novadīšanas iekārtas, kas nodrošinātu ūdens novadīšanu. Rezultātā zemākos laukos ziemāji izmirka un dažviet pilnīgi iznīka.

Sēklaudzēšanas kolchoziem—Lisenko vārdā nosauktajam, „Spars” steidzīgi jānodod „Zagotzerņo” ziemāju šķirnes sēkla, lai to varētu saņemt kolchozi sēklu lauku apsēšanai.

Šogad nedrīkstam darīt tā, kā pagājušajā gadā, kad zaļbarībai paredzētās platībās tika izsētas parastās izsējas normas, bet lai iegūtu lielāku zaļo masu izsējas norma jāpalielina, jāizsēj vismaz 250 kg uz hektāra.

Ziemāju sēju pirmais rajonā iesāka kolchozs „Brīvais ceļš”. Sekmiņi veikta sēja būs drošs pamats augstām ražām nākamajā gadā. Tāpēc kavēties vairs nedrīkst, ziemāji jāzēd ikvienā kolchozā.

Iztīra plāvu no krūmiem

Lauksaimniecības arteli „Cīņa” šogad nodrēnēta purvainā plāva apmēram 15 ha platībā. Daļa plāvas aizaugusi krūmiem. Šajās dienās Kuldīgas MTS mehanizatori b. Bērtulsons, Vinklers un piekabinātajā Jānis un Volde-mars Mednieki ar traktoru DT-54 uzsāka krūmu izraušanu. Attīrīto plāvu paredzēts uzart. K. Liņķis

Kabiles un Kuldīgas mašīnu un traktoru stacijas socialistiskās sacensības rezultāti

uz 1957. gada 20. augustu

Gada plāna izpilde (procentos)	Kuldīgas MTS	Kabiles MTS
60,3	71,7	

Traktoru brigāžu sacensības priekšgalā:

6. brigade (brigadieris b. Rubenis, Kabiles MTS) gada plānu izpildījusi par 144,8 procentiem.

12. brigade (brigadieris b. Valvads, Kuldīgas MTS) gada plānu izpildījusi par 102 procentiem.

7. brigade (brigadieris b. Bižņa, Kabiles MTS) gada plānu izpildījusi par 92,8 procentiem.

Labi sagatavotiem, ORGANIZĒTI VEIKT ZIEMĀJU SĒJU

Sēja sākusies

Lauksaimniecības arteli „Brīvais ceļš” ziemāju sējai gatavojās rūpīgi. Lielākas papuves platības saņēma labu mēslojumu—kūdras, vircas un minerālmēslu maisījumu, bet pārējai daļai deva minerālmēslus. Laikus kolchoznieki steigda sagatavot „Priekuļu” šķirnes rudzu sēklu. Kad bija pār-

baudīts 12 t rudzu sēklas un sēklu kvalitātes kontroles laboratorija atzina, ka tā atbilst sējas prasībām, pirmajā brigādē (brigadieris b. A. Saulgriezis) 23. augustā uzsāka ziemāju sēju. Kuldīgas MTS traktorists b. Žagata jau apsējis ap 20 ha rudzu.

A. Sūna

Darbam gatavi

150 ha ar ziemājiem šoruden paredzējuši apsēt lauksaimniecības arteli „Traktorists” laudis.

Kolchozā sēju nolemts veikt īsos termiņos, tāpēc steigda labi sagatavoties atbildīgajam darba cēlienam. Diendienā

kolchozā dūc kuļmašīna. Iz-kulta visa sējai nepieciešamā rudzu sēkla—30 tonnas. Pēc kulšanas to tūdaļ žāvē, tīra un nodod pārbaudei. Vairāk nekā 20 t sēklas jau pārbaudīta, — tā atbilst izsējas kondīcijām. V. Zile

50 ha ziemāju jaunapgūtās zemēs

Rosīgi ziemāju sējai gatavojas lauksaimniecības arteli „Komunars” laudis. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, viņi nolēmuši ziemāju sējumplatības palielināt par vairāk nekā 20 hektariem.

Galvenokārt ziemājusējumplatības palielinās uz jaunapgūto zemju rēķina. Šogad kol-

chozā iztīrīja no krūmiem un kokiem, bet pēc tam sastrādāja 50 ha platību. Pašreiz tur izdzen vajējos grāvjus. Tajā sēs kviešus.

Kolchozā uz ziemājiem paredzētajiem laukiem izsēj minerālmēslojumu.

F. Meldriņš

Brīvdienas pavadītas lietderīgi

Kad vasaras sākumā Latvijas Valsts universitātes studenti Aldis un Vilnis Eglāji atbrauca pie vecākiem uz Kārļa Marksa vārdā nosaukto lauksaimniecības arteli, viņi jau zināja, kā pavadīt brīvdienas.

Kolchozā daudziem šķūņiem bojāti jumti, palīdzēsīm tos salabot, — nosprieda brāji.

No iepriekšējās vasaras Aldim un Vilnim bija gūta zināma pieredze šajā darbā, tādēļ savu priekšlikumu jaunieši droši izteica kolchoza valdei. Protams, kolchoznieki par to tikai priecājās:

— Jumtu dēļiši sa-zāgēti kolchozā, atliek tikai sākt darbu.

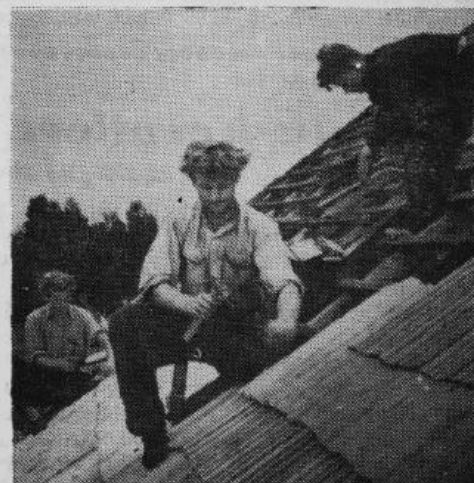
— Varbūt arī es varu lielajiem brāļiem palīdzēt, — nodomāja Modris, kurš mācās Kabiles vidusskolā.

Tiešām, arī Mod-

rim atradās darbs — pienest naglas un jumta dēļiņus. Drīz vien viņš iemanījās veikli staigāt pa kāpnēm un jumtu ar dēļiņu nastu, palīdzēt noplēst vecās jumta skaidas. Kopīgi darbs veicās diezgan ātri. Daždien jaunieši apsita ar jaundiem dēļiņiem pat līdz 80 m² lielu jumta laukumam.

Kad pašiem jānoplēš vecās jumta skaidas vai jāpieved dēļiņi, darbs veicas lēnām, — stāsta Vilnis. — Otrajā brigādē esam uzsituši pilnīgi jaunus jumtus četriem šķūņiem. Man jābūt atpakaļ Rīgā tikai 1. septembrī, bet brālim kādu nedēļu agrāk, tādēļ jāsteidz darbs. Līdz tam laikam grībam salabot vēl vienu šķūni.

Vilnis pastāsta, ka trešajā brigādē jum-

Attēlā (no labās): Modris, Vilnis un Aldis Eglāji labo šķūnim jumtu otrajā kompleksajā brigādē.

tu labošanā palīdz arī Kabiles vidusskolas audzēknis Lasmanis. Nākamie inženieri Vilnis un Aldis savu solījumu izpildīja; otrās brigādes kolchozniekiem nav vairs jābaldās, ka izaudzēto

R. Lidumnieks

Brigades vadība — DROŠĀS ROKĀS

Vairāk nekā 10 kilometru gar Usmas ezera smilšainajiem krastiem plešas lauksaimniecības arteļa Uzvara" sestās brigades lauki. Jā, daba šīs apkārtnes laudis nelutina. Smilšainās un liesās augsnes prasa rūpīgu un neatlaidīgu darbu. Bez tam vēl bijušais brigadieris Ernests Pramberts it bieži mēdza ieskaidoties „sivā” pudelē un neapmierinoši veica brigadieru pienākumus. Tā arī iznāca, ka šī brigade vienmēr atpalika no pārējām.

1956. gada martā brigades laudis nolēma par brigadieru izvirzīt jauno un enerģisko laukropi Vilmu Freimani. Vilmas izvirzīšanu par brigadieru atbalstīja arī kolchoza valde. Un tā 24 gadus vecā jauniete nostājās brigades priekšgalā.

Glūži kā šodien Vilma atceras dienas, kad pārņēma brigades vadību. Pavasaris bija durvju priekšā, bet uz laukiem vēl vajadzēja izvest simtiem tonnu mēslojuma, bija jāsakārto sējas darbiem nepieciešamais inventars, jātagādā sēkla. Lai visu veiktu, dažreiz Vilmai diena bija par īsu, un viņa it bieži mājās atgriezās naktī.

Un pūles nebija veltīgas. Pavasara sēju brigade veica labi sagatavojusies un organizēti.

Tagad laukropi Vilmas vadībā jau otro rudeni novāc ražu.

Pirmie 56 ha platībā nogatavojušies rudzi. Taču lauki plāvjuos nepārsteidza. Kolchoza kalvē bija laikus sakārtotas 2 labības plaumiņas un iegādāts viss nepieciešamais inventars. Par plāvjiem izraudzīja labākos no labākiem — laukropus Franci Kraveli un Albertu Antropu. Katram plāvējam nodeva 4 zirgus. Tikko vārpas bija nobriedušas, visi laukropi ar brigadieru priekšgalā izgā-

Attēls: brigadiere apspriežas ar mechanizatoriem.

ja druvas. Darbs sekmējās. Vīri katrs dienā nopļāva 4 un vairāk hektaru, bet sievietes labību sasēja kūlīšos un saslēja statīpos. Ja arī daždien negaidīti uznākušie lietūs mākoņi aizkavēja ražas novācējus, nākamajā dienā visi strādāja līdz vēlai tumsai.

Ziemāju plaumu sestā brigade pabeidza sešas dienas. Tikko ziemāji bija nopļauti, laukropi uzsāka to ieviešanu jau iepriekš sakārtotos šķūņos. Labība bija krietni augusi, tādēļ laukropi aicināja talkā arī mechanizatorus. Strādājot ar vairākiem pārjūgiem un speciālo kēpurķēžu traktoru DT-54, ieviešana ātri veicās. Šajā laikā visa nopļautā labība bija savesta šķūņos un lauki nogrābti.

Tagad ar labpatiku Vilma vēro laukus, kur vakar vēl auga rudzi, bet šodien spēcīgie Kabiles MTS traktori veic rudens aršanu. Tiesa, uzarts vēl nav daudz — 25 ha, bet tas ir tikai sākums, jo neuzartu viņi negrib atstāt ne hektaru. Čakli strādājuši arī mehanizatori, kuri ziemāju sējai sagatavojuši 60 ha papuvju. Šajās dienās Vilma uzsāks arī rudzu sēju.

Brigadiere labprāt pastāstīja, ka šogad no ziemāju laukiem novāks tikpat labības, cik iepriekš-

jā gadā no visiem graudaugu sējumiem. Taču paveiktais ir tikai ražas novākšanas sākums. Vairāku desmitu hektaru platībā labi audzis vasarājs, kuru pašreiz novāc, bet 3 ha platībā zirņi ir tik lieli, ka ar mašīnu nav pat iespējams nopļaut. Par ražas novākšanu brigadiere nebēdā. Ja arī laukropi nepaspēs, tad talkā nāks lopkopes un kopīgiem spēkiem grūtības nesagādās pat 25 ha lielā kartupeļu lauka novākšana.

Runājot par b. Freimanis vadīto brigadi, nevar nerunāt par lopkopību, jo viņa taču ir kompleksās brigades brigadiere. Brigādē ir 22 slaucamās govīs un 17 jaunlopi. Šā ganāmpulka nodrošināšana ar labu barību ir brigadieres uzmanības centrā. Ja iepriekšējā gadā sagatavoja tikai 60 t skābbarības, tad šogad plānoto 100 t vietā būs vismaz 130 t. No 60 ha plavām un 20 ha sēto zālāju laukiem ir novāks daudz vairāk siena nekā iepriekšējā gadā. Tā ir drošā ķīla, ka brigade arī lopkopībā ies kalnup.

Jā, viss minētais liecina, ka brigades vadība ir drošās rokās, ka Vilma Freimane var būt ne tikai čakla laukkope, bet arī laba organizatore. A. Pētersons

Izpildīts astoņu mēnešu plāns

Kuldīgas finieru rūpnīcas „Vulkans” saime šajās dienās izpildīja astoņu mēnešu uzdevumu. Uz 21. augustu plāns bija veikts par 114,8 procentiem. Vīrs plāna saražota produkcija vairāk nekā par 2,5 miljoni rubļu.

Visvairāk šajā gadā strādājis galdnieku plašu ceča kolektīvs, kurš savus uzdevumus veic par 161 proc., augsti darba rādītāji ir līmētavas un lobītavas cechu kolektīviem.

Ražošanas pirmrindnieki un novatori Arvīds Stucis, Jefremine Kočeva, Marija Gromova, Marija Kudriņa un daudzi citi ik dienas normas veic par 150—200 procentiem. Kolektīvs sacenšas arī par materiālu taupīšanu. Piemēram, lobīšanas cecha meistara Jura Giela maģa šā gada septīšos mēnešos ietaupījis simtiem kubikmetru koksnes.

Šajās dienās rūpnīcas darbinieki saņēma priecīgu vēsti: ar Latvijas PSR Valsts Tautas saimniecības padomes Papīru un kokapstrādāšanas rūpniecības pārvaldes pavēli par uzvarētājiem socialistiskajā sacensībā un labākajiem strādniekiem savās specialitātēs atzīti vairāki kolektīva locekļi. Viņu skaitā žavētājs Ādams

Beķeris, kurš maiņas uzdevumu veic par 165 procentiem, lobītājs Kristis Dēniņš, kurš maiņas uzdevumu izpilda par 140 procentiem, dodot regulāri 2,5 proc. materiālu ekonomiju. Teicami pie finieru līmēšanas strādā arī Hedviga Anžāne, izpildot maiņas uzdevumu par 137 proc., ietaupot 3,4 proc. līmvielu.

Šogad rūpnīcas saime ir apguvusi vairāku jaunu produkcijas veidu izlaidi, kā piemēram, strādnieku skapīšu ražošanu.

Rūpēdamies par produkcijas izlaidi palielināšanu, tāpat šajā laikā neatlaidīgi cenšamies uzlabot tās kvalitāti un pazemināt pašizmaksu. Darba rādītājs šajā gadā pieaudzis par 22,7 procentiem, salīdzinot ar plānu.

Līdz šā mēneša beigām paredzēts dot vīrs plāna produkciju par vienu miljonu rubļu.

Apsverot savas iespējas, rūpnīcas laudis palielinājuši savas saistības un paredzējuši šā gada plānu izpildīt līdz 10. decembrim. Līdz gada beigām papildus izlaidīs 300 kubikmetru finiera un 400 kubikmetru galdnieku plašu.

P. Maurers, finieru rūpnīcas „Vulkans” direktors

Brāligājās republikās

Vairāk nekā 17 sivēnu no sivēnmātes

Kolchoza „Voit” cūkkopei Anetei Trūmā ir pirmā vieta Igaunijas PSR Hāpsalu rajona labāko lopkopju vidū. Viņas kopšanā ir 80 cūkas. Septīšos mēnešos no katras sivēnmātes savā grupā ieguvusi 17,5 sivēnus.

Anete Trūmā no katras sivēnmātes iegūst parasti 2, bet no katras pastāvīgās sivēnmātes — 3 metienus gadā. Cūkkope pati audzē arī vaisslas kuili.

Cūkas viņa baro noteiktā laikā trīs reizes dienā, barības devas sastāda katrai cūkai atsevišķi. Ziemā viņa cūkām dod vērtīgos, vitamīniem bagātos un lētos siena miltus un vasarā — lucernu.

Pēc savas sistēmas A. Trūmā baro arī sivēnus.

Uzskatīdama par lietderīgāku turēt jaunus sivēnmātes, A. Trūmā pati tās audzē, lai kā izbrāķēdama vecās.

(ETA-LTA)

Pirms 40. gadiem

Generāļa Korņilova kontrrevolucionārā dumpja sagrašanās

Meņševiku un eseru nodevība jūlija dienās atbrīvoja rokas buržuāziskajai kontrrevolūcijai. Buržuāzija piekopa antitautisku politiku, mēģinot pārvērst Krieviju par Anglijas, Amerikas un Francijas koloniju. Antantes imperialisti un krievu kontrrevolūcija atklāti aicināja nodibināt Krievijā kara diktatūru.

12. (25.) augustā pagaidu valdība sasauca tā saucamo Valsts sapulci, uz kuru Maskavā sabrauca cara Valsts domes deputāti, tirdzniecības, rūpniecības un garīdzniecības apriņķu pārstāvji, eseri un meņševiki. Valsts sapulce demonstrēja visu šo spēku sakļautību ap kontrrevolucionārās buržuāzijas platformu. Bolševistiskā partija izvērsa plašu kampaņu pret Valsts sapulci. Pēc bolševiku aicinājuma 400 tūkstoši Maskavas strādnieku streikvoja, protestējot pret šo sapulci. Fabrikas

un rūpnīcas nestrādāja, nodzisa elektrība, apstājās tramvaji. Streiku un mitiņu vilnis apskrēja visu valsti.

Par kandidātu diktatora amatam imperialistiskā buržuāzija izvirzīja ģenerāli Korņilovu — sīvu revolūcijas ienaidnieku, kas jūlija beigās bija norikots par krievu armijas augstāko pavēlnieku. Kontrrevolūcijas plāns bija: ieņemt revolucionāro Petrogradu, sakaut bolševistisko partiju, padzīt Padomes un zemnieku un zaldātu komitejas, nodibināt kara diktatūru.

Sacelšanās tika plānota uz 27. augustu (9. septembri), 25. augustā (7. septembri) pēc Korņilova pavēles Krimova jātnieku korpuss un tā saucamā „mežonīgā divīzija” virzījās uz Pēterburgu. Pastiprinājumus viņiem no frontes atstāja dažas citas daļas, tajā skaitā angļu bruņumašīnu vienību. Sapemot pirmās ziņas

par kontrrevolucionārā dumpja sākumu, savilņojās visa revolucionārā Petrograda. Bolševistiskās partijas CK vadībā tika mobilizēti visi Petrogradas revolucionārie spēki, nodibināja rajonu komitejas cīņai ar korņiloviešiem. Uz galvaspilsētu no Kronštates un Viborgas izsauca matrožus, kas ar ieročiem rokās bija gatavi aizstāvēt revolūciju. Neskatoties uz meņševiku un eseru pretdarbošanos, auga strādnieku Sarkanās gvardes vienības. Triju dienu laikā Sarkanās gvardes vienībās iestājās 25 tūkstoši strādnieku.

Strādnieku sarkanās gvardes vienību, garnizona zaldātu un Baltijas flotes matrožu skaitā bija ne mazāk kā 600 tūkstoši drošsirdīgu cīnītāju par revolūcijas lietu. Apkārt Pēterburgai raka ierakumus, ierīkoja drašu nožogojumus. Dzelzceļā strādnieki izjauc sliedes, lai apstādinātu korņi-

Attēls: „mežonīgās divīzijas” zaldātu brāļošanās ar Petrogradas revolucionārā garnizona delegātiem 1917. gada augustā. TASS fotokronika

loviešu virzīšanos. Bolševiki — agitatori devās uz ģenerāļa Krimova karaspēka daļām, lai izskaidrotu karēivjiem, ka viņus apmānīšanas ceļā ved uz Petrogradu.

Bolševiku CK, mobilizējot masas Korņilova dumpja sakāvei, atmaskoja Kerenska, meņševiku un eseru valdību, kas palīdzēja Korņilova kontrrevolucionārajai savvērestībai. Bolševiku vadībā Korņilova

dumpis tika sakauts. Šis notikums daudz palīdzēja revolūcijas attīstībai. Tautas masām kļuva skaidrs, ko vēlas kapitalisti un muiznieki, kādas intereses aizstāv meņševiki un eseri. Tautas masas strauji atvirzījās no meņševikiem. Korņilova dumpja sagraušana parādīja, ka bolševiku partija izaugusi par izšķirošu revolūcijas spēku.

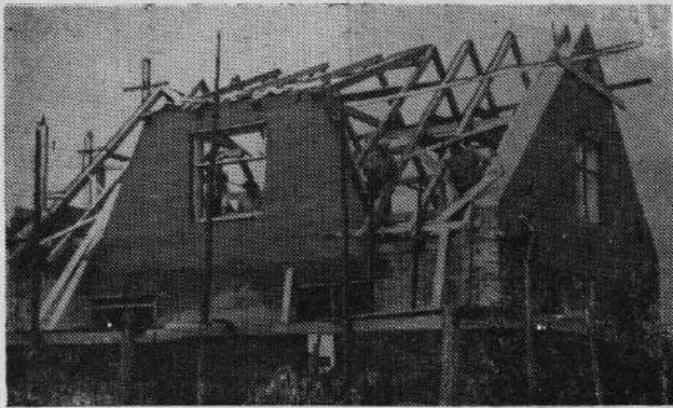
Mechanizatori būvē mājas

Netālu no Kables-Kuldīgas lielceļa iepretim MTS kopmītnē paceļas jaunceltne. Tā ir mechanizatora Kārļa Bērza jaunā dzīvojamā māja, kā saka, pirmā bezdelīga nākamajā MTS strādnieku ciematā. Savu māju b. Bērzs būvē no kokbetona un ķieģeļiem. Apakšējā stāvā būs trīs istabas, virtuve un tualetes istaba. Bez tam trīs nelielas istabiņas izbūvēs arī jumtā.

Līdzās dzīvojamajai mājai spāres slejas vēl otrai mūra ēkai. Tur būs kūtiņa, klēts, bet galā malkas šķūnis.

— Te nogāzē iestādīšu augļu kokus, ogulājus, — saka nākamais saimnieks. — Upes lielie koki un Kables parks jauno dārzu pasargās no ziemeļu vējiem, bet simtgadīgie lielceļa bērzi aizsegs rietumu vējus.

Kārlis Bērzs tikai pavasarī iesāka mājas būvi, taču darbs jau krietni pārvirzījies uz priekšu. Pašreiz beidz jumta pamata noklāšanu uz kura tiks šiferu. Nereti pēc darba pabeigšanas MTS būvbrigādes ļaudis dodas palīdzēt darba biedram un pie jaunceltneš nostrādā līdz pat vēlam

Te top traktoru brigades brigadieris Boļeslavs Šarkovskis dzīvojamā mājā.

vakaram. Nākamajā gadā taču mechanizatora Bērza ģimene grib pāriet dzīvot jaunajā mājā. Kables MTS palīdz ar transportu materiālu pievešanai.

— Tik tālu esmu uzcēlis ar saviem līdzekļiem, — saka b. Bērzs. — Iekšējiem darbiem ņemšu aizdevumu no valsts, jo noteikumi ir ļoti izdevīgi. Pirmos trīs gados nav jāatmaksā, bet pēc tam visa aizdevuma suma proporcionāli jāsamaksā desmit gados.

Gabalīgu tālāk — Kārļa Marksa vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa jaunā ciemata teritorijā dzīvojamo māju celj traktoru brigades brigadieris Boļeslavs Šarkovskis. Viņa jaunajā mājā būs piecas pietiekoši plašas istabas un virtuve. Arī b. Šarkovskis, kā saka, steidz dabūt māju zem jumta.

— Laiks vairs nav diez cik izdevīgs, bieži list, — saka b. Šarkovskis. — Ja mājai būs jumts, iekšējos apdares darbus varēs turpināt pat rudē un ziemā. Vajadzīgo šiferu jumtam jau laikus sagādāju.

Tā kā b. Šarkovskis ir arī Kārļa Marksa vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa biedrs, jaunās mājas celtniecībā viņam palīdz kolchoza valde, neliedzot automašīnas materiālu atvešanai. Spāres uzslīet palīdzēja kolchoza būvbrigādes ļaudis. Šarkovska celtā māja jau būs vienpadsmitā kolchoza ciematā.

— Nav jau viegli strādāt un pa vaļas brīžiem vēl būvēt māju, — saka mechanizators, — tomēr paša māja paliek paša.

Un nākamgad arī viņš dzīvos jaunajā mājā!

R. Rītums

Skaistā vietā, uz kokiem apaugušas upes krasta savai mājai vietu izraudzījies Kables MTS meliorācijas brigadieris Kārlis Bērzs.

Referāti pirms kinoizrādēm

Kursas ciema Planicas tautas nama vadītāja b. Oškalne organizē referātus pirms kinoizrādēm.

Nesen Ždanova vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa agronoms b. Kraulers nolāsīja referātu par ziemāju sēju. Referents izskaidroja melnās papuves nozīmi nezāļu apkarošanā, pareizu augsnes sagatavošanu un mēslošanu, labas sēklas nozīmi un izsējas termiņu ievērošanu augstas ražas iegūšanā.

Skolnieki palīdz

Daudzi jo daudzi Dagdas rajona skolu audzēkņi palīdz novākt ražu savos kolchozos. Okres septiņgadīgās skolas, Priekšmalu vidusskolas un Līdumu pamatskolas audzēkņi centīgi strādā kolchoza „Rodina” brigādēs un fermās.

Dagdas vidusskolas audzēkņi apņēmies nostrādāt kolchozu laukos vasaras brīvlaikā katrs 40 izstrādes dienu. (LTA)

MUMS RAKSTA

Veikals ir, bet...

Kad Dzelzceļa ielā atvēra pārtikas veikalu, nopriecājās visi „Putnu dārza” iedzīvotāji. Taču izrādās, ka Puškina ielas iedzīvotājiem šie prieki bijuši pārāgi. Priekš viņiem veikalam nav nekādas nozīmes. Lai tur nokļūtu, jākāpi pāri žogiem, vai arī jāiet cauri ģimenes dārziem, kas parasti beidzas ar starpgadījumiem. Iedzīvotājiem pa apkārtni jāpārvietojas līdz kilometram. Caur maižes ceptuvi uz veikalu veda taka. Tagad arī tā aizžogota. Līdz šim iela uz veikalu izbūvēta tikai uz papīra. Vai

tiešām to nevarētu izbūvēt arī dabā?

Bez tam Puškina ielas iedzīvotājiem neērtības sagādā tas, ka nakts tā netiek apgaismota. Ielā ir divas spuldzes un tās pašas ledogas tikai uz īsu brīdi un pie tam vairāk dienā. Līdzīgi tas ir arī citās „Putnu dārza” ielās. Vairums iedzīvotāju strādā rūpnīcā „Vulkans”. Viņiem nakts atgriežoties no darba, iela ir tumsā. Nav tālu ziema un tāpēc attiecīgām iestādēm būtu laiks atbrīvot „Putnu dārza” iedzīvotājus no šīm neērtībām.

G. Mūrnieks

Kāpēc netīra ielu?

Pa Traktoristu ielu katru dienu vairākas reizes tiek dzītas pilsētas iedzīvotāju govīs, kopskaitā ap 40. Lopu atstātos mēslus neviens nenotīra, tie sakrājušies uz ielas, radot neciešamu smaku un pievīlnot lielus mušu barus. Sevīši netīrs ir no ielas sākuma līdz ceturtai mājai. Iedzīvotāji

nevar atvērt logus, jo tad mušu bari paceļas no mēsliem un ielido istabās, ieplūst arī neciešama smaka.

Iedzīvotāji prasa, lai pirmās namu pārvaldes, milicijas un ārstnieciski profilaktiskās apvienības darbinieki beidzot darītu šai neērtībai.

Iedzīvotāji

Specialista padomi

Zaļbarības ķīmiskā konservēšana

Par ķīmisko konservēšanu sauc paņēmieni, ar kādu svaiguo lopbarības augus sagatavo ilgai glabāšanai. To barības vērtību saglabā, pievienojot noteiktas ķīmiskās vielas.

Lopbarību ķīmiski konservējot, tā jāsaļauc ar skābi vai skābju maisījumu, ko iegūst ķīmiskajās rūpnīcās. Visi mikrobi, kas atrodas augos, kā arī lielākā daļa pien-skābes baktēriju iet bojā, bet cukurs saglabājas gandrīz pilnīgi. Ar šo paņēmieni labi konservējas visi augi, taikaitā arī tādi, kam ir augsts olbaltumvielu saturs.

Ja lopbarību skābē pēc parastā paņēmiena, mikrobu darbības dēļ barības vērtība samazinās par apmēram 25 procentiem. Ķīmiski konservējot lopbarību, zudumi samazinās gandrīz piekrt. Konservēšanai izmanto sērskābes un sālskābes maisījumu vai sālskābes un glaubersāls maisījumu. Uz vietas vajadzīgo sērskābes un sālskābes maisījumu var sagatavot tikai tad, ja rīkojas ļoti piesardzīgi un prasmīgi. Vispirms koka mucā ieļej 13

litrus ūdens, pēc tam uzmanīgi, apmaisot ar koka mēti, tajā ieļej 1 litru sērskābes un vēlāk — 1 litru sālskābes. Tādējādi 100 litri šķiduma saturēs 13,2 litrus skābju. Ar to pilnīgi pietiek, lai varētu konservēt 1 tonnu āboliņa. Vienas tonnas lucernas konservēšanai nepieciešami 130 litri šķiduma, kas satur 17,4 litrus tiru skābju. Ar šo preparātu izdevīgi konservēt āboliņu, lucernu, vīkus, vīķauzu mistru un kartupeļu lakstus.

Vienas tonnas zaļās masas konservēšanai preparāts izmaksā: āboliņam — apmēram 9 rubļus, lucernai — apmēram 11 rubļus un citām zālēm — divas reizes lētāk.

Ķīmiskā konservēšana izdarāma skābarības tvertnēs. Lai iegūtu labu lopbarību, stingri jāievēro preparāta dozē, vienmērīgi jāsamitrina visa zaļā masa, jo nesamitrinātā masa pūst un sabojā visu lopbarību.

Ļoti svarīgi ir arī masu labi sastampāt un tvertni savlaicīgi nosēgt tā, lai tai nepieklūtu gaiss.

V. Jansons
(LTA)

Siena milti — vērtīga lopbarība

Siens ir viens no galvenajiem lopbarības veidiem. Barības vielu saturs ziņā tas tuvojas spēkbarībai un pēc karotina daudzuma pēdējo pat pārspēj. Zāles un siena veidā viena lopbarības vienība izmaksā trīs reizes lētāk nekā vairākos citos lopbarības veidos. To ievērojot, daudzas republikas saimniecības pašlaik sagatavo siena miltus cūku un putnu nobarošanai.

Vislabākos siena miltus iegūst no āboliņa, lucernas, vīķu un zirņu mistra. Pēc barības vērtības siena milti, kas izgatavoti no tauriņziežiem, pārspēj miežu un auzu miltus. 100 kilogramos kviešu kliju ir 70 lopbarības vienības, bet tādā pašā siena miltu daudzumā — apmēram 125 lopbarības vienības, turklāt vēl vērtīgākas un dzīvnieku organismam labāk uzņemamas. Viens kilograms siena miltu aizstāj 700—800 gramus spēkbarības.

Siena milti ziemai jāsaļauc jū tagad. Šai nolūkam var izmantot universāloskābarības griezējus—drupinātā-

jus, veseru drupinātājus, universālās dzirnavas „MDU-0,4”, taču vislabāk universālo drupinātāju „DKU-1,2”. Šīs mašīnas ražīgums sausa siena sasmalcināšanā sasniedz 500 un vairāk kilogramus stundā.

Ilgākai uzglabāšanai sagatavotos siena miltus saber maisos vai kastēs, ko novieto sausā vietā, parasti bēniņos. Lai barība nepelētu, tai pirms iebēršanas tarā ieteicams piekaisīt nedaudz sāls.

Siena milti var aizstāt spēkbarību putnu nobarošanā. Šai gadījumā katram putnam dienas devā kopā ar barības maisījumu (kartupeļiem un sakņaugiem) dod 100—120 gramus siena miltu.

Mašīnu un traktoru staciju mechanizatoriem pilnīgāk jāizmanto tehnika siena miltu sagatavošanai katrā kolchozā. Palīdzēt lopkopjiem sagatavot iespējami vairāk šīs vērtīgās lopbarības nozīmē radīt priekšnoteikumus cūkgaļas un putnu gaļas ražošanas palielināšanai.

V. Jansons
(LTA)

PA LAIKRAKSTĀ PUBLICĒTO UN NEPUBLICĒTO MATERIALU PĒDĀM

«Organizēt kinoseansus bērniem vasarā»

Ar šādu virsrakstu mūsu laikrakstā bija ievietots raksts, kura autors ierosināja skolniekiem vasaras brīvlaikā organizēt atsevišķus bērnu kinoseansus Ēdolē.

Rajona kultūras nodaļa ziņo redakcijai, ka kinomehānikim b. Ērciņam uzdots organizēt bērnu kinoseansus. Jūlijā bērniem organizēti divi kinoseansi..

Vainīgajam izteikts rājiens

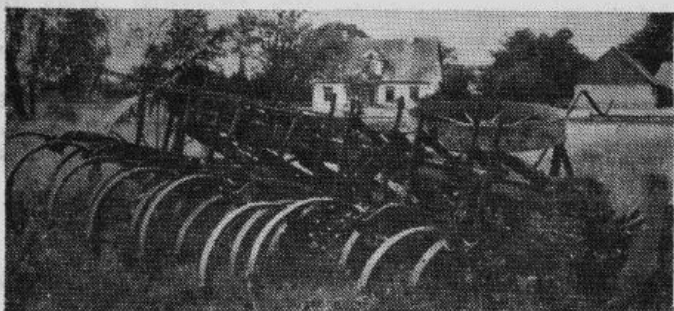
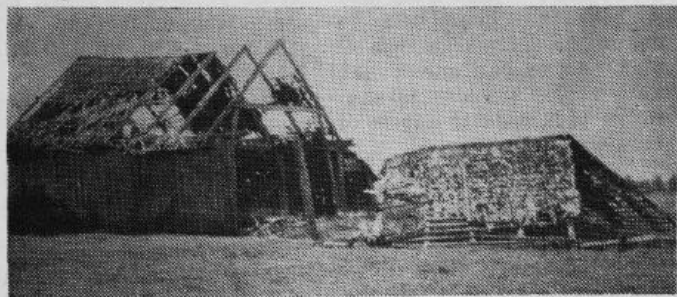
Redakcija saņēma sūdzību par to, ka telegramu, kas nodota Kuldīgas telegrafā, adresāts Ventpili saņēmis tikai nākamajā dienā.

Kuldīgas sakaru kantora priekšnieks ziņo redakcijai,

ka, noskaidrojot lietas būtību, minētā telegrama aizkavējusies Ventpils telegrafa darbinieku vainas dēļ. Ventpils sakaru kantora administrācija paziņojusi, ka vainīgajam izteikts rājiens.

Zīmīgas ainas nenožīmīga ceļa malā

Gaiķu — Kables ceļš satiksmes ziņā ir pavisam maznozīmīgs. Vismaz droši to var teikt par ceļa posmu pie Zutēniem. Autobusu tas nepazīst, reti leimaldās kāds caurbraucējs vieglais vai smagais automobīls. Tomēr šis ceļš ievērojams ar padomju saimniecības „Vārme” „vēstures pieminekļiem”.

Lūk, pirmajā attēlā, viens no tiem! Dabā to var atrast, ejot 2 km no Zutēniem Kables virzienā.

Varbūt tiešām padomju saimniecībā cenšas nākamajām paaudzēm saglabāt kā dabas retumus šos sapuvušos, pusgadsimtu vecos skūņus? Taču acimredzot tas pilnībā neizdodas, vējš neievēro šādu tradīciju.

Labāk tomēr ievērot tēvu tēvu

gudrību — kas nederīgs, to novāc, jo līdzīgus skūņus ceļš vēl vismaz pusgadsimtu.

Skatoties otrajā attēlā gribot negribot rodas pārliecība, ka padomju saimniecībā „Vārme” godā vēl viena īpatnība — sabojāto inventāru atstāt ceļa malā.

Arī šī vieta vislabāk pazīstama padomju saimniecības Zutēnu nodaļas pārvaldniekam, jo tālumā redzamās mājas ne ar ko neatšķiras no „Veckaladniekiem”.

Ja tiešām visi būtu aizmirsuši, ka šis kultivators izremontēti līti noderētu zīmāju sējā, tad vismaz nedrīkst aizmirst, ka valsts īpašums jāsauc dzē!

Alvars Valvars

Īsas ziņas par slaistiem sludinājums

„Jau trīs mēnešus pazudusi kolchoza „Proletarietis” biedre, 18 gadus vecā komjauniete Marta Kudīņa. Laipnos meklētājus lūdzam ievērot šādas pazīmes: spilgti izteikts laiskums, jo kolchozā no gada sākuma izpelnījusi tikai 46 izstrādes dienas. Nevienā vietā nevar tā īsti „noenkuroties”, jo ātri apnik visi darbi. Neatziņst sevi par komjaunieti, jo nav nokārtojusi uzskaiti (vēl arvien atrodas Planicas skolas pirmorganizācijas uzskaitē, kaut gan skolu beidza 1956. gadā.) Neatziņst sevi par kolchoznieci, kaut gan līdz pazūšanai strādāja kolchozā uz tādiem pašiem noteikumiem kā visi pārējie kolchoznieki.

Meklēšanā laipni lūdzam piedalīties vietējo komjaunatnes pirmorganizāciju (sekretare b. Millere) un komjaunatnes rajona komiteju.”

Šāda satura sludinājumu tuvākā laikā gatavojas publicēt kolchoza „Proletarietis” valde.

Piezīme. „Kritikas gaismā” speciālkorespondentam Mikelim Platācim izdevās sadzīt pazudušās Martas Kudīņas pēdas. Vēl 22. augustā viņa strādāja pie Kuldīgas mežsaimniecības vīrsmežsarga Imanta Dreimaga par bērnuaukl.

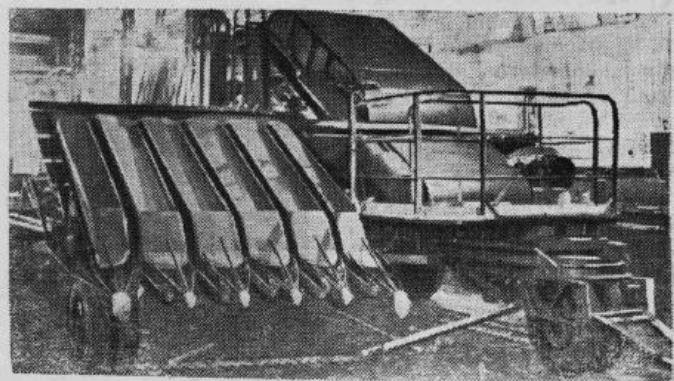
Parādīt klaiņotājai atpakaļ ceļu uz kolchozu ieteicams komjaunatnes rajona komitejai.

4,3 izstrādes dienas!

Kas sasniedzis šādu rekordu slinkošana? Tas ir lauksaimniecības arteja „Aktivists” jaunietis Verners Griniņš, kurš šogad izpelnījies tikai 4,3 izstrādes dienas. Viņš bija sadomājis strādāt par piekabinātāju, bet 9. jūnijā no darba aizbēga un līdz šai dienai nav atgriezies. Tagad viņš dzīvo savas mātes apgādībā „Nabās”.

P. Viszins

Rūpniecība — lauksaimniecībai

Attēlā: jaunais kombains eksperimentālā cehā.

Maskavas apgabals. Ļubereckas Uchtomska vārdā nosauktās lauksaimniecības mašīnbūves rūpniecības konstruktora biroja darbinieku grupa, sadarbojoties ar Vissavienības zinātniski pētniecisko institutu, konstruējuši kaņepu novācamo kombainu „UK-5”. Kombains var novākt kaņepes no 0,8 m—3 m garumam un strādāt jebkura sējuma laukos.

Jaunā mašīna nogriež stiebrus, attīra no netīrumiem, iz-

kuļ, attīra sēklas un stiebrus sapresē pakās.

Kombainu darbina traktors „DT-54” vai SHTZ-Nati. Kombains sastāv no divām sekcijām: plāvēja un kūlēja, kurš savā starpā cieši saistīti. Plaušāmās joslas platums 1,806 m. Mašīnas ražīgums 1 ha stundā.

Jaunā kombaina izmēģinājuma paraugi sekmīgi veica valsts pārbaudi un tasiētiķts ražošanai.

Vai jūs zināt, ka...

... mūsu republikas robežu kopgarums ir 1885 kilometri. No tiem trīs ceturtdaļas ir sauszemes robeža, bet pārējā — jūras.

... Latvijas PSR teritorijā ir 64,5 tūkstoši kvadrātkilometru liela. Pēc lieluma Latvija ieņem 13. vietu savienoto republiku vidū.

... mūsu republikas kolchozu naudas ienākumi 1956. gadā, salīdzinot ar 1955. gadu, pieauguši par 294,7 miljoniem

rubļu jeb par 34,2 procentiem.

... apmēram puse mūsu republikas kolchozu pērn avansēja kolchozniekus par nopelnītajām izstrādes dienām. Avansos izmaksāja 237 miljonus rubļu. 1955. gadā šī suma sasniedza tikai 153 miljonus rubļu.

... 1956. gadā Igaunijas tekstilrūpniecība deva 70,5 miljonus metru kokvilnas audumu. 1940. gadā tā ražoja tikai 18 miljonus metru. (LTA)

HIMALAJU NOSLĒPUMS

Žurnāla „Nauka i Žizn” līdzstrādnieka saruna ar PSRS Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekli S. Obručevu.

Pēdējā laikā padomju presē publicēti vairāki raksti par tā saucamo Himalaju „sniega cilvēku”. Šais ziņojums daudz kā neticama, tāpēc jādod zināmi, stingri pārbaudīti fakti par „sniega cilvēku”.

Par to, ka Himalajos dzīvo kaut kāda spalvainā cilvēkveidīga būtnē, eiropiešu ceļotājiem jau sen stāstījuši vietējie iedzīvotāji. Bet tikai pagājušā gadsimta beigās kāda angļu ekspedīcija ieguva pirmās precīzas ziņas par šīs būtnes pēdām. Turpmāko 60 gadu laikā ceļotāji nevienu reizi vien redzēja šīs pēdas sniegā, tās izmērija un nofotografēja, taču tikai 1925. gadā eiropiešu ceļotājiem izdevās ieraudzīt šo no-

slēpumaino būtni, bet no liela attāluma.

1954. gadā no janvāra līdz maijam speciala angļu ekspedīcija, ko bija noorganizējis laikraksts „Daily Mail”, nodarbojās Himalajos ar „sniega cilvēka” meklēšanu.

Dažās vietās ekspedīcijas dalībniekiem izdevās ieraudzīt sniegā „sniega cilvēka” pēdas: dažreiz tās bija svaigas, un zinātnieki centās pēc tām izsekot Himalaju noslēpumaino iedzīvotāju. Bet visi šie mēģinājumi bija neveiksmīgi. Pēc pēdām tika izpētīti šīs būtnes paradumi un tās dzīves veids.

Ekspedīcijas dalībnieki, iztaujājot vietējos iedzīvotājus, ieguva vairākus jaunus datus par tikšanos ar „sniega cilvēku”. Spriežot pēc nostāstiem, tas parasti iet uz divām kājām, bet dažkārt nolaizās uz visām četrām — piemēram, lai pārlēktu plašu ledāju. Pēdas ir dažāda lieluma un acimredzot pie-

der tēviņiem, mātītēm un mazuliem, kas staigā vai nu vieni paši, vai grupās, bet ne vairāk pa četriem kopā.

Iespējams, ka daļa vietējo iedzīvotāju tikušies ar lāčiem un noturējuši tos par „sniega cilvēkiem”, bet daļa, bez šaubām, redzējuši antropoidus. Spriežot pēc aprakstiem, šī būtnē, izņemot seju, viscaur pārklāta ar sarkanbrūnu vai pelēku spalvu. Tā dzīvo apgabalā starp meža augšējo robežu un mūžīgajiem sniegiem no 4000 līdz 5500 metru augstumā, pārtiek no augu saknēm, zāles, ogām, kukaiņiem un sīkiem dzīvniekiem, bet reizēm uzbrūk arī lielākiem.

Zinātnieki ļoti nozīmīgas ir „sniega cilvēka” pēdas, kas iemītas sniegā. To svaigie nospiedumi ir 25—30 cm gari, 12—15 cm plati. Būtnē sper daudz plātāku soli nekā cilvēks, ikkķis un otrais pirksts ir ļoti resni un krasi atšķiras no pārējiem. Pēdās

izteiktas cilvēka un pērtiķa iezīmes, visvairāk tās līdzīgas akmens laikmeta pirmatnējā cilvēka-neandertālieša pēdām, kas atrastas 1952. gadā Itālijā, saglabājušās sacietējušā māla alās. Taču „sniega cilvēka” pēdas ir vēl primitīvākas, kaut arī krasi atšķiras no gorillas pēdām.

1954. gadā ekspedīcija Himalaju klosteros atklāja divus skalpus no „sniega cilvēku” galvām. Šie ādas gabali glabājas klosteros vairāk nekā 300 gadu, un reliģisko ceremoniju laikā mūki, attēlojot „sniega cilvēkus”, tos uzliek galvā. Skalpi izskatās kā konusveidīgas, apmēram 19 cm augstas ādas ķiveres, pārklātas ar rudu spalvu.

Daļa zinātnieku ir tais domās, ka skalpi tiešām iegūti no liela antropoīda un ka pēc tiem var nosacīt tā galvaskausa formu; citi uzskata, ka skalpi ņēmti varbūt ne no galvas, bet no kāda nepazīstama dzīvnieka pleca un pēc tam izveidoti konusa formā.

Vietējo iedzīvotāju stāsti un pēdas sniegā ļauj secināt, ka Himalajos acīm redzot dzīvo kāda antropoīda būtnē, kas daudz tuvāka cilvē-

kam nekā gorilla vai šimpanze, bet primitīvāka nekā pirmatnējais akmens laikmeta cilvēks.

Bez šaubām, noteikt šīs būtnes ārējo izskatu un attīstības pakāpi varēs tikai tad, kad to noķers.

Interesi rada jautājums — bet vai līdzīgi dzīvnieki nevar atrasties arī PSRS robežās, Pamira un Tjanšanas kalnu augstienēs? Nevar noliegt, ka „sniega cilvēkam” — ja tāds eksistē — nebūtu iespējams nokļūt no tā galvenās uzturēšanās vietas — Himalajiem — uz ziemeļrietumiem, bet katagoriski jāuzsver, ka nekādu precīzu faktu šā jautājuma noskaidrošanai vēl nav.

Labojums

Laikraksta šā gada 23. augusta numurā raksta „Pasargāsim bērnu no saslimšanas ar tuberkulozi” autors ir ārste rentgenologs B. Greiša.

Angļu koku un ogulāju audzētāvi „Bauzas” dabūjami zemoju stādī. Pieprasīt uz vietas vai pa telefonu Vārdupē 1.

Automāšīnai ZIS 150 vajadzīgs šoferis. Pieteikties Kuldīgā, Lēnina ielā № 15.

Redaktors A. Blūms